

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
23/24

Mårtenskolan F-6

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	4
1.2	Skolans ansvar	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier .....</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla .....</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar .....</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning .....</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	7
2.1	Delaktighet	7
2.1.1	<i>Elevers delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet .....</i>	<i>8</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder	9
2.3	Beskrivning av nuläge	10
3	Analys och åtgärder för kommande läsår	12
3.1	Analys	12
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	13
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	15
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	17
6	Bilaga 3	20

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 4_ Rutingång Digital - Anmälan om kränkande behandling

Bilaga 2: Trivselregler 2023_2024 Mårtenskolans pdf

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Mårtenskolan (F-6) och fritidsverksamhet, till och från skolan samt under skolgång.

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbning, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

Medarbetare

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

Rektor

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats,

följer rektorn, eller den rektorn utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen upphör.

1.4 Ansvarig rektor

Ana-Maria Rodrigues Friede, rektor Tunaskolan och Mårtensskolan

1.5 Förankring av planen

Information via skolans hemsida

Nyupprättad plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier finns publicerad på skolans hemsida till vårdnadshavare, elever och personal.

Information till vårdnadshavare

Planen delges vårdnadshavarna i samband med föräldramöte, alternativt skickas information om den nya planen ut som ett meddelande till vårdnadshavarna via Unikum från mentorerna i samband med att den publiceras.

Information till personal Varje hösttermin går skolans socialpedagog och kurator igenom den nyupprättade planen vid en arbetsplatsträff, alternativt vid ett stadiemöte eller en arbetslagsplanering i samband med att planen är färdigställd. Nya medarbetare blir informerade av rektor eller annan ansvarig om plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Skolans och kommunens rutingång vid kränkningar eller misstänkta kränkningar samt tillhörande blanketter och stödmaterial finns publicerat digitalt till all personal. Elevernas trygghet och trivsel är prioriterad och därför arbetar skolans Trygghetsteam tillsammans med personal fortlöpande med detta.

Information till elever Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier presenteras för varje klass av klassansvariga i samband med att planen revideras under höstterminen. Vid detta tillfälle går klassansvarig personal igenom planens innehåll med eleverna utifrån klass- och åldersnivå. Ett speciellt fokus riktas vid skolans rutingång vid misstänkta kränkningar och var eleverna ska vända sig vid en kränkning eller misstänkt kränkning. Vid detta tillfälle betonas skolans värdegrund och nolltolerans mot alla former av kränkningar, diskriminering och trakasserier. Det kommer även sättas upp trivselsegler i varje klassrum.

Skolans rutingång vid misstänkt kränkning; ***Se bilaga Rutingång vid kränkningar*** för en tydlig översikt över skolans rutingång

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

Eleverna på skolan görs delaktiga i arbetet med likabehandlingen på flera sätt. Nedan följer några av dessa som exempel.

Skolråd

En gång i månaden samlas en representant från varje klass där frågor om trygghet och andra frågor tas upp. Skolrådet följer ett årshjul där varje råd är strukturerat utifrån följande ämnen; Arbetsmiljö och trygghet, Skolmaten och raster, Undervisning och inflytande samt Övrigt/Klassens punkter.

Elevrådet hålls av socialpedagog samt av biträdande rektor.

Klassråd

Klassråden sker oftast varannan vecka i alla klasser och där tas frågor upp som rör hela klassen och frågor som rör hela skolan tas vidare till skolrådet.

Trivselenkäten

I den årliga Trivselenkäten deltar samtliga elever på skolan och ger därmed sin bild av hur trygg de upplever skolan vara samt identifierar eventuellt upplevda otrygga platser och om de utsatts för någon typ av kränkning eller diskriminering. Enkäten är skapad i enlighet med GDPR och är därmed anonym, men fungerar som en viktig del i kartläggningen av nuläget för skolans samtliga elever gällande trygghet, eventuell förekomst av kränkningar och diskriminering, arbetsro samt trivsel. Trivselenkäterna anpassas efter elevernas ålder och genomförs samtidigt i alla stadier. Resultatet sammanställs av socialpedagog som även analyserar resultatet tillsammans med trygghetsteamet. Enkäterna redovisas i samtliga klasser av socialpedagog där elever får komma med synpunkter om förbättring av enkät och analys av svaren.

Trivselregler

Skolans Trivselregler har tagits fram av samtliga klasser på Mårtensskolan och sammanställts av Trygghetsteamet i samråd med elevhälsan och skolledningen. Trivselreglerna uppdateras i augusti varje läsår.

Utvecklingssamtal

Vid utvecklingssamtalen får eleven möjlighet att samtala om sin upplevda trivsel och trygghet i skolan.

Kommunikation mellan elever och personal

Eleverna ska alltid vända sig till någon vuxen på skolan vid en misstänkt kränkning eller andra frågor som rör elevernas trygghet och trivsel. Elever har även möjlighet att boka samtal med skolans kurator vid behov, eller för att framföra önskemål och synpunkter som i sin tur kan lyftas i elevhälsoteamet.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Utvecklingssamtal

I samband med utvecklingssamtalen som sker i början av varje termin lyfts frågor som rör elevens trivsel och upplevda trygghet i skolan. Vårdnadshavarna har i detta forum möjlighet att framföra sina tankar eller frågor kring skolans arbete med likabehandling.

Via skolans hemsida

I Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som finns publicerad på skolans hemsida redogörs för aktuella kartläggningar och nuläge samt vilka främjande och förebyggande insatser skolan har genomfört samt planerar att genomföra. Vårdnadshavare får genom planen insyn i skolans arbete med likabehandling och har alltid möjlighet att framföra sina åsikter och synpunkter till skolan i kontakten med mentorer, sociala mentorer, elevhälsan eller Trygghetsteamet. Tankar och synpunkter från vårdnadshavare lyfts i Trygghetsteamet, som en del i att skapa delaktighet och belysa förbättringsområden.

2.1.3 Personalens delaktighet

Trygghetsteamet

Var fjärde vecka träffas trygghetsteamet där vi diskuterar plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier, sammanställer information, diskuterar olika ärenden, handleder personal samt utvärderar planen. Personal administrerar genomförandet av trygghetsenkäten för sammanställning av socialpedagog i samarbete med trygghetsteamet. Samarbete med Tunaskolans trygghetsteam för att kontinuerligt förbättra trivselenkäten samt stötta varandra i vårt gemensamma arbete med likabehandlingsarbetet.

Arbetsplatsträffar

Vid varje arbetsplatsträff är jämställdhet och likabehandling en stående punkt där en representant från Trygghetsteamet och ibland även elevhälsan lyfter aktuella frågor samt delger viktig information och låter personalen komma till tals. Vid dessa möten får personalen tillsammans reflektera kring aktuella frågor, utvärdera, analysera och komma med idéer och synpunkter som Trygghetsteamet sedan tar med sig och lyfter vid sina möten och i samråd med skolledningen.

Personalmöten

Varje vecka finns möjlighet att vid möten lyfta aktuella frågor kring likabehandlingen och hur det ser ut med trygghet och trivsel för eleverna. Personal för fortlöpande dialoger med varandra kring nuläget i de olika klasserna och lyfter elever där personal uppmärksammat problematik gällande t.ex. konflikter eller eventuella kränkningar. Rutiner finns för att dokumentera ärenden som ska utredas. Trygghetsteamet informeras.

Dialog

Personalen har alltid möjlighet att framföra sina tankar, idéer eller förslag till representanterna i Trygghetsteamet, som i sin tur tar upp personalens tankar under sina fortlöpande möten. Personalens delaktighet och engagemang är en förutsättning för ett väl fungerande och förankrat likabehandlingsarbete.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Föregående läsårs insatser och åtgärder

Öka elevernas kännedom om värdegrundsord.

Aktiviteten har genomförts av de flesta klasserna. Klasserna har arbetat med värdegrundsorden på olika sätt genom att koppla värdegrundsorden till olika sammanhang. Exempelvis diskussioner vid klassråd, filmvisning, kopplingar till ett undervisningsämne eller kreativa skapelser i form av bild och form. Detta har bidragit till en ökad förståelse för skolans gemensamma värdegrund och vilken värdegrund som ska genomsyra skolans gemenskap.

I utvärderingen framkom det att vissa ord är svårare än andra beroende på årskurs och då har man tagit ett lättare ord. Önskemål om lite lättare ord har också önskats till nästa år och vi anpassar orden och utvecklar arbetsätten kontinuerligt.

Orden sätts upp i korridoren på infotavla av socialpedagog så att orden blir synliga för elever, vårdnadshavare och personal.

Öka elevernas kunskaper om sexualitet och samtycke till kroppsberöringar.

Klasserna för de yngre barnen har jobbat med "stopp min kropp" där man pratar om samtycke för kramar och kroppsberöringar och respekten för ens privata delar av kroppen. Klasserna i mellanstadiet har haft lektioner med socialpedagog och kurator där fokus har legat på samtycke och rätten till sin egna kropp samt att man har haft lektioner i So, No och Svenska gällande detta ämne. På mellanstadiet har vi även pratat mycket om normer och genus och HBTQ.

På Mårtensskolan jobbar vi årligen med samtycke och vi märker att barnen är väl medvetna om vad som är tillåtet och inte.

Öka rastaktiviteter och elevers samt personalens delaktighet.

Rastaktiviteter har mestadels genomförts av socialpedagog på skolan och några elever från åk 5 (rast hjälparna). Schemat för varje årskurs som skulle genomföra en aktivitet har fungerade inte. Mårtensskolan har i början på året fått en ny multiplan och en gagarink som varit väldigt populär och de vuxna som varit ute har fått hålla fokus på verksamheten där då många barn samlats vid dessa. Vi har haft ett rastvärdsschema där alla lärare och fritidspersonal turats om att vara rastvärdar och många lärare har uppgett att de inte hinner med både undervisning och raster. Detta har också påverkat rastaktiviteterna negativt. Eftersom socialpedagogen är ute på varje rast och har rastboden öppen så gör detta att de flesta barn har något att göra och det finns en kontinuitet med samma vuxen ute vid varje rast.

Vi har med detta i ryggen tänkt om gällande rast schemat. Det största ansvaret på rasterna ska ligga på fritidspersonalen samt att respektive fritidspedagog till respektive klass ska alltid vara ute när ens klass är ute. På detta vis kan man planera rasterna med barnen med större kontinuitet samt följa upp konflikter och kränkningar som en del av sitt uppdrag. Under VT 2023 hade vi en workshop med alla pedagoger på skolan där fokus låg på inläring på rasterna där vi belyste att lärandet sker inte bara i klassrummen.

Öka barnets perspektiv i verksamheten genom att ge personal och elever mer kunskap om Barnkonventionen.

På Fn-dagen i november tas alltid Barnkonventionen upp i alla klasser då det även är Barnkonventionens dag. Socialpedagog hade även ett quiz för både barn och personal där man fick testa sina kunskaper om konventionen.

Under vårterminen bjöd vi hit Rädda barnen som hade workshop om barnkonventionen under en veckas tid för alla klasser på Mårtensskolan där alla barn fick lära sig om grundartiklarna och om barnkonventionens historia.

Socialpedagog på skolan har gått en utbildning och utbildat sig till barnrättstrateg tillsammans med en annan kollega på Tunaskolan. Vi har tillsammans gjort klart en presentation på en mini-utbildning som vi ska ge personalen på våra två skolor.

Elevrådsverksamheten har strukturerats om där vi nu följer ett årshjul med tydlig agenda där vi ska ge barnen ännu mer elevinflytande i frågor som rör dem, vilket har gett resultat i bland annat en läxpolicy på skolan och schema på multiplanen.

Minska den upplevda stressen på grund av skolarbete efter skoltid och förbättra arbetsmiljön för eleverna.

Först började skolan med en timmes extra studiestöd i veckan på biblioteket med bibliotekarien och en lärare. Tyvärr visade det sig att det inte var många elever som nyttjade den tiden och vi tror att det beror på att tiden 15.00 var för sent då många slutade innan den tiden. Vi har nu ändrat studiestödstiden till två timmar 14-16 och det har visats sig vara bättre.

En läxpolicy upprättades efter att en barnkonsekvensanalys gjorts av socialpedagogen på skolan då elever indikerade att det var stressigt. Lunken visade på samma sak. I läxpolicyn står det hur många läxor och prov som man får ge i varje årskurs och det står också hur långt innan man ska ge läxor eller andra uppgifter. Läxpolicyn har fungerat väl i de flesta årskurser. Det som inte fungerat bra är för våra elever i åk 6 som har lektioner på Tunaskolan som inte har en läxpolicy. Detta har varit svårt att komma runt då vi inte har samma sätt att se på läxor samt att de har så många fler lärare som ska synka sina ämnen.

2.3 Beskrivning av nuläge

Beskrivning av nuläge

Nulägesbeskrivning

Samtliga främjande och förebyggande insatser enligt föregående års plan har varit kopplade till olika värdegrundsteman. Bland annat har HBTQ, genusperspektivet, nät etik och normkritik varit genomsyrande. Genom dessa aktiviteter har ambitionen varit att skapa en tankeprocess hos barnen med syfte att resonera utifrån olika perspektiv, vilket bidragit till en ökad medvetenhet om kränkningar och trakasserier bland eleverna.

Antal kränkingsanmälningar i DF- respons (augusti 2022-augusti 2023): 10 varav 7 är verbalt och 4 fysiskt. 6 av 10 kränkningar är kopplade till elever i åk 4 (numera åk 5).

Resultat trivselenkät Mårtensskolan 2023

Elevernas svar baserar sig primärt utifrån följande fyra grundfrågor:

1. Vad utmärker sig positivt?

F-1(43 svar) : Samtliga elever i åk 1 har en kompis, tycker om att vara i skolan och på rasterna och alla uppger att de oftast eller alltid mår bra i skolan. I F-klassen har 100% en kompis men gällande trivseln är resultatet lägre ca 85% trivs och mår bra. Det är dock en ökning sedan förra året.

åk 2-3 (73 svar): Samtliga elever i åk 3 känner sig trygga i skolan och har minst en kompis. Samtliga elever i åk 2 har minst en kompis och 93% känner sig trygga (87% 2022).71/73 barn upplever att vuxna reagerar mot kränkningar.

åk 4-6 (119 svar): 92% känner sig trygga i skolan(89%2022), 97% har minst en kompis, 92% anser att vuxna reagerar mot kränkningar.(96% 2022)

2. Vad behöver vi arbeta vidare med?

F-klassen: Fånga upp de 4 barn som inte tycker om att vara i skolan och som uppger att de mår dåligt.

åk 2-3: 28 elever uppger att de utsätts för kränkningar varav 5 elever upprepande varav 3 elever inte berättat för någon om det. 2 elever erkänner att de utsatt andra för kränkningar.

åk 4-6: 26 elever uppger att de utsätts för kränkningar varav 12 stycken upprepande. 8 elever har inte berättat för någon (stor ökning) 40% som sett en kränkning berättar inte för någon.

3. Vilka platser upplevs som otrygga på skolan?

F-1: 56% uppger att skolan är en trygg plats(79%2022) , mest otrygg är toaletterna och skolgården

2-3: 68,5% uppger att skolan är en trygg plats(59% 2022), mest otrygga är toaletterna, skolgården och korridorerna

4-6: 48% uppger att skolan är en trygg plats, samma som förra året. Mest otrygg är toaletterna, omklädningsrummen och vägen till och från skolan.

4. Hur många elever uppger att de utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller mobbning?

se ovan gällande kränkningar.

Elever som utsätts för mobbning:

F-1: 3 elever, alla tre i F-klass, 1 pojke och 2 annat

2-3: 5 elever, samtliga pojkar (1 etnisk diskriminering)

4-6: 12 elever, 6 pojkar och 4 flickor, 2 annat (2 religion och en etnisk diskriminering)

Enligt **Lunken** (åk 5) så känner 100% sig trygga på lektionerna(96% Lunds kommun) och 98% känner sig trygga på rasterna (95% Lunds kommun). 89% anser att de vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt (92% Lunds kommun).

3 Analys och åtgärder för kommande läsår

3.1 Analys

1.Vad i resultatet sticker ut i ?

- a) Att det är fler och fler som inte säger till vuxna när de blivit kränkta eller ser någon annan bli kränkt.
- b) Att det är fler antal elever som upplever sig blivit kränkta än antalet kränkningsanmälningar i DF respons.
- c) skolgården är fortfarande den plats där det sker flest kränkningar och upplevs som otryggast. I mellanstadiet är det även toaletter och omklädningsrummen och vägen till och från skolan som är otryggast.

2.Varför ser det ut som det gör?

- a)Många barn uppger att det inte är lönt och det blir bara värre och att vi vuxna ändå inte kan göra något.
- b)Pedagoger uppger att det saknas tid för uppföljning och samtal med elever då de redan har ett intensivt schema.
- c) det är många elever ute samtidigt med få personal. Våra mellanstadiet elever rör sig till Tunaskolan och har alla praktisk estetiska ämnen där och det är en mycket större skola. Barnen upplever det otryggt med mobiltelefonerna i omklädningsrummen men även till och från skolorna emellan.

3.Vad behöver vi göra för att förhindra fler kränkningar sker/skapa trygghet för samtliga elever?

a,b)Vi bör vara mer uppmärksamma och ta barnens kränkningar på mer allvar genom att använda DF respons mer än idag. Många är ovana vid systemet och behöver mer handledning i DF respons.

Vi bör genomföra påbörjad konsekvenstrappa så att barnen märker när vi gör något åt det. Vi vuxna behöver följa upp konflikter eller kränkningar strukturerat och vi behöver återkoppla på ett tydligt sätt till barnen.

Tillit till vuxna. Mer aktiva och intresserade vuxna är något som är tydligt i de flesta elevernas svar som frågar och uppmärksammar barn som mår dåligt. För att lära känna fler vuxna kan man erbjuda gemensamma aktiviteter och andra samarbeten. Viktigt är att följa upp konflikter som uppstått samt återkoppla till barn som är berörda.

c) Vi behöver upprätta ett tydligt rast-schema där en knuten pedagog till sin årskurs alltid är ute med sin klass när de har rast. Vi behöver också dela upp rasterna så att inte alla barn är ute samtidigt.

Pedagoger bör vara aktiva ute på rasterna samt rörliga. Gemensamma aktiviteter/lekar kan stärka bandet till vuxna på skolan. Barn och vuxna kan bli mer uppmärksamma på ensamma barn och bjuda in till lek eller slussa in dem i leken.

Återigen kommer det upp önskemål om fler aktiva vuxna ute på rasterna som kan bjuda på sig själva och ha kul ihop med barnen samt att de vuxna lyssnar, frågar och är engagerade.

Vi behöver säkerställa tryggheten när våra elever är på Tunaskolan så att mobilförbudet efterföljs i omklädningsrummen och på toaletterna.

Lunken

Gällande resultat från Lunken kopplat till trygghet visar Mårtenskolan ett högre resultat än genomsnittet i Lund men ett lägre resultat gällande tillit till de vuxna. (att de reagerar mot kränkningar)

Övrig analys

Barnen känner väl till skolans värdegrund och trivselregler och de allra flesta barn följer dessa och Mårtenskolan visar bättre resultat varje år i våra trivselenkäter i de allra flesta frågor gällande kränkningar, vänskap, trivsel och trygghet. Värdegrundsorden återkommer årligen och våra trivselregler utvärderas också årligen. Detta gör att barnen fostras in i den andan på skolan.

Mårtenskolan bör prioritera följande områden för att minska kränkningar:

- * Öka tilliten till de vuxna- framförallt på mellanstadiet. Ta fram och använd konsekvenstrappan. Återkoppling till elever vid incidenter och kränkningar
- * Att all personal ska känna sig trygga med att rapportera kränkningar i DF respons och tydliga regler mot kränkningar ska etableras.
- * Aktiva vuxna i hela skolmiljön och framförallt på rasterna.
- * Aktiva skolråd med tydlig struktur- därigenom elevdemokrati i enlighet med barnkonventionen. Eleverna ska vara med att utvärdera insatser på skolan.
- * Fortsätta med värdegrundsorden så att det sitter i ryggmärgen.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Öka elevernas kännedom om värdegrundsord	Utgå från befintligt material som kuratorn och socialpedagogen utformat i samtliga klassrum och genomföra kontinuerliga värderingsaktiviteter kopplat till värdegrundstemat Ansvariga: Mentor i varje klass	Framjande insats för att skapa och öka medvetenhet kring skolans värdegrund.	Trygghetsgruppen kommer dokumentera personalens och elevernas synpunkter efter avslutad aktivitet maj 2024 enligt ett systematiskt årshjul. Därefter utvärderas och följs resultaten upp av kurator och socialpedagog i nästkommande plan.
All personal ska känna sig trygga med att rapportera kränkningar i DF respons	Socialpedagog och kurator har en genomgång med all personal i rutinerna HT 2023 på APT Ansvariga: all personal	Att kränkingsanmälningar ska överensstämma bättre med trivselenkätornas resultat gällande kränkningar.	Trivselenkäter i februari 2024 och DF respons anmälningar i augusti 2024
Öka tilliten till vuxna på skolan	*Återkoppling till elever vid incidenter och kränkningar * Använda konsekvenstrappan. Ansvariga: all personal	Högre resultat på trivselenkäterna och Lunken gällande om vuxna reagerar vid kränkningar samt högre resultat ang. om man säger till vuxna på skolan vid kännedom av kränkningar.	Trivselenkäter i februari 2024 samt Lunken

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Alla barn ska känna sig trygga på rasterna och i omklädningsrummen på Tunaskolan.	Förändring i rast-schemat samt mobilpolicy även på Tunaskolan. Elever som anordnar rastaktiviteter i åk 5.	Minskad oro för fotografering i omklädningsrummen. Mer aktiva vuxna och barn på rasterna som ska öka tryggheten.	Trivselenkät februari 2024
Öka delaktigheten för barnen i frågor som rör dom.	strukturerade skolråd och klassråd.	Barnen känner att sina åsikter och önskemål är viktiga.	Skolrådsmöten, utvärdering VT 2024

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den

första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3

Filer som finns bifogade är följande:

- * Ärendegång vid kränkingsanmälningar
- * Trivselregler 2023/2024